

Handling som Edsafleggelsen; hvor mange disse ere, kan jeg ikke sige, men der er ikke saa ganske saa Tøder, der nutildbogs lægge stor Vægt derpaa. Skal det nu sikkes dem som en Ret, at staae med bedækket Hoved, saa troer jeg, at det ogsaa, som den ærede Ordfører bemærkede, er ganske rigtigt, at det sættes ind i Loven. Naar man bestemmer Formen for den jødiske Ed, og man herved paa den ene Side vil fritage for overflødige Ceremonier og paa den anden Side sikke Tøden, at han ikke skal komme til at gjøre Noget, som han efter sin Overbeviisning ikke bør gjøre, saa maa man optage en saadan Sikkring af et vist Antal Tøders Samvittighedsfrihed i selve Loven, og ikke blot lade den staae i en Instruktion, og jeg tilstaaer, at jeg ikke forstaaer den hele Argumentation, som den ærede Justitsminister i saa Henseende førte. Justitsministeren sagde, at naar det stod i Loven, kunde det føre til en Misforstaaelse, som om denne Vedtænkning af Hovedet havde en særlig Betydning, der svækkede en Ed, som var bleven aflagt uden bedækket Hoved; men jeg seer ikke, hvorledes den samme Følge kan undgaaes, naar det i en Instruktion tilkjendegives, at Tøden skal have Lov til, hvis han vil, at aflægge Eden med bedækket Hoved; naar denne Instruktion følges, og det sees, at nogle Tøder benytte Tilladelsen, saa fremtræder jo i Virkeligheden ifølge Instruksen akkurat det Selvsamme, som vil fremtræde ifølge Loven, og hvad der deraf vil følge med Hensyn til Meningen om Handlingen og Edens forpligtende Kraft, vil være aldeles det Samme. Jeg synes, at det endog saa er sikkrere i den Retning, den ærede Justitsminister hentydede til, at der i Loven udtrykkeligt staaer, at dette er Noget for Eden selv Tilgængeligt, og som derfor er overladt til Individet selv; saa synes jeg, at man allermeest er sikkrere imod Misforstaaelse. Misforstaaelse, hvis den kan opstaae, maa selvfølgelig ligesaa godt kunne reise sig af Instruksen som af Loven. Jeg troer derfor, at det er rigtigt at lade dette Punkt, som berører de

Enkeltes Samvittighedsfrihed, blive sat ind i Loven.

Justitsministeren: Hvad jeg har accentueret med Hensyn til Underændringsforslaget, var, at det ikke forekom mig hensigtsmæssigt, at man i Loven udtalte Noget, der kunde give Anledning til en saadan Forudsætning som den, jeg tillod mig at nævne. Jeg troer, at naar Loven ligefrem fastsætter, at det ikke behøves at bedække Hovedet, saa er der ved Loven afgjort Alt, hvad der vedkommer den. Det Andet har jeg betegnet som en passende Fremgangsmaade, og jeg troer derhos, at netop den mindre høitidelige og solenne Maade, hvorpaa det vil blive ordnet, naar det skeer ved en Meddelelse i en Kundskrivelse, eller hvilken anden Maade man finder det hensigtsmæssigt, vil borttage den farlige Betydning, der ellers kunde lægges i den gennem Loven solent udtalte Sætning.

Madvig: Jeg seer ikke, hvorledes Misforstaaelse mere skal kunne finde Sted, hvis det staaer i Loven, end dersom det staaer i Instruksen. Men naar det staaer i Loven, saa er ikke blot Sikkerheden større, men saa veed man det; naar det ikke staaer i Loven, men i en Instruktion til Dommeren, saa kan det være, at der opstaaer Tvivl hos enkelte Tøder, om de ere berettigede til at bedække Hovedet under Eden, og det kunde jo ogsaa være, at de, selv om de vidste det, dog ikke saa freidigt vilde gjøre det, naar det ikke saa solent var tilkjendegivet, at de havde denne Ret. Jeg synes derfor, at det maa anses for rigtigt at sætte det ind i Loven.

F. Nielsen: Jeg skal kun tillade mig nogle ganske saa Ord i Anledning af den særegne Stilling, hvori jeg er kommen til et Ændringsforslag, som er fremkommet fra et enkelt Medlem af Udvalget (Hafs). Dette Ændringsforslag har han affattet efter en Anhydning,